

TRUMP YÖNETİMİ'NİN “ULUSAL SAVUNMA STRATEJİSİ”

İşbu eserde/internet sitesinde yer alan veriler/bilgiler, yalnızca bilgi amaçlı olup, bu eser/internet sitesinde bulunan veriler/bilgiler tavsiye, reklam ya da iş geliştirme amacına yönelik değildir. STM Savunma Teknolojileri Mühendislik ve Ticaret A.Ş. işbu eserde/internet sitesinde sunulan verilerin/bilgilerin içeriği, güncelliği ya da doğruluğu konusunda herhangi bir taahhüde girmemekte, kullanıcı veya üçüncü kişilerin bu eserde/internet sitesinde yer alan verilere/bilgilere dayanarak gerçekleştirecekleri eylemlerden ötürü sorumluluk kabul etmemektedir. Bu eserde/internet sitesinde yer alan bilgilerin her türlü hakkı STM Savunma Teknolojileri Mühendislik ve Ticaret A.Ş.'ye aittir. Yazılı izin olmaksızın eserde/ internet sitesinde yer alan bilgi, yazı, ifadenin bir kısmı veya tamamı, herhangi bir ortamda hiçbir şekilde yayımlanamaz, çoğaltılamaz, işlenemez.

 Dr. Merve SEREN

1. GİRİŞ

Trump Yönetimi, 18 Aralık 2017 tarihinde ABD'nin yeni "Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi"ni açıklarken gözler savunma ve askeri strateji raporlarına çevrilmişti. Nitekim kısa süre sonra ABD Savunma Bakanı, 19 Ocak 2018 günü John Hopkins Üniversitesinde yaptığı konuşmada ABD'nin yeni "Ulusal Savunma Stratejisi"ni (National Defense Strategy - NDS) açıkladı. Belge, önceki Beyaz Saray yönetimlerine kıyasla ciddi farklılıklar içermesi sebebiyle güvenlik ve savunma çevrelerinde geniş yankı buldu. Bu farklılıkların en göze çarpanı; NDS'nin ABD Kongre'sinin onayıyla, süregelen bir uygulama olan "Dört Yıllık Savunma Gözden Geçirme Raporu"nun (Quadrennial Defense Review/QDR)^[1] yerini almasıdır. Diğer göze çarpan bir farklılık ise, raporun kamuoyuna tanıtım şeklidir. Öncelikle bu türden raporların "gizlilik dereceli" olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Dolayısıyla Mattis'in bizzat kaleme aldığı doküman, esasında yaklaşık 60 sayfadan oluşan ve kamunun erişimine kapalı olan gizli belgenin 11 sayfalık "tasnif dışı" bir özetidir^[2]. Ancak Mattis'in özeti bizzat kaleme almış olması NDS'nin, Pentagon kadrolarının ürünü olmaktan ziyade "Mattis Stratejisi" şeklinde yorumlanmasına yol açmıştır. Ayrıca Mattis'in belgeyi bu derece sahiplenmesi, üst düzey sa-

vunma yetkililerine ve Kongre üyelerine ilettiği bir mesaj olarak da okunmuştur. Mesajın, savunma stratejisinin uygulanabilirliği konusunda yaşanabilecek muhtemel meydan okumalar karşısında, Mattis'in stratejinin hayata geçirilmesi konusunda destek ve istekliliğini net biçimde belirtmesi anlamına geldiği düşünülmüştür^[3].

2. 2012 SAVUNMA STRATEJİ KILAVUZU VE 2014 DÖRT YILLIK SAVUNMA GÖZDEN GEÇİRME RAPORU

Trump Yönetiminin ilk NDS belgesini daha iyi analiz edebilmek için önce en son 2014 yılında yayınlanan QDR'ye kısaca göz atmak önemlidir. Zira NDS; uzunluğu, içeriği ve taşıdığı anlam itibarıyla 2014 QDR'sinden oldukça farklıdır. Öncelikle 64 sayfalık 2014 QDR metni kamuoyunun açık erişimine sunulmuştu, buna kıyasla yeni NDS'nin 11 sayfalık açık özeti, yüzde 80 daha kısa bir metindir^[4]. ABD Savunma Bakanlığının o tarihteki Siyasi Konulardan Sorumlu Müsteşarı Christine E. Wormuth'a göre, 2014 QDR'si gelecekte güvenlik ortamının

[1] Dört Yıllık Savunma Gözden Geçirme Raporlarına ilişkin bkz. "Quadrennial Defense Review", Special Reports, U.S. Department of Defense, <https://www.defense.gov/News/Special-Reports/QDR/>

[2] 2018 Ulusal Savunma Stratejisi için bkz. James Mattis, "Summary of the 2018 National Defense Strategy", Retrieved from <https://www.defense.gov/Portals/1/Documents/pubs/2018-National-Defense-Strategy-Summary.pdf>

[3] Mara Karlin, "How to read the 2018 National Defense Strategy", Brookings Institute, 21 January 2018, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2018/01/21/how-to-read-the-2018-national-defense-strategy/>

[4] 2014-Dört Yıllık Savunma Gözden Geçirme Raporu'nun 64 sayfadan müteşekkil açık erişim formatı için bkz. Martin E. Dempsey "2014 Quadrennial Defense Review", U.S. Department of Defense, http://archive.defense.gov/pubs/2014_Quadrennial_Defense_Review.pdf

çok daha kırılğan, belirsiz ve riskli olacağına, fakat aynı zamanda daha kısıtlı bir savunma bütçesine işaret ediyordu. Belgeyi “stratejinin devrimi değil evrimi” olarak tasvir eden Wormuth’a göre, bir önceki döneme ait 2010 QDR’sinde ABD’nin temel odak noktasını Irak ve Afganistan Savaşları teşkil ederken Savunma Bakanlığının stratejik öncelikleri ihtiva eden 2012 Savunma Strateji Kılavuzu’nda (2012 Defense Strategic Guidance) amaç 21. yüzyılın savunma önceliklerini göz önüne sermekti. Bu doğrultuda 2014 QDR’si de 2012 yılında ortaya konulan öncelikleri, gelecekte karşılaşılabilecek zorluklar ve fırsatlar üzerinden daha detaylı ve geniş kapsamlı bir pencereden sunmaktaydı. Son olarak Wormuth, ABD ordusunun son derece belirsiz güvenlik ortamından kaynaklanabilecek muhtemel risk ve tehlikeleri önleyebilmesi için “inovasyon”, “adaptasyon”, “modernizasyon”, “transformasyon” ve “hazırlık durumu” gibi alanlara daha fazla yatırım yapılması gerektiğini vurgulamıştı. Bu bağlamda belirlenen “savunma stratejisi”nin uygulanabilmesi için ABD Ordusu’nun imkân ve kabiliyetlerinin artırılması elzemdi, bu da ancak yeterli bir bütçeyle sağlanabilirdi. Bu çerçevede Wormuth, kara birliklerine yakın hava desteği görevini icra eden A-10 Thunderbolt II jet uçağı gibi, ABD Hava Kuvvetlerine ait bazı uçakların emekli edilip envanterden çıkarılması ve Deniz Piyadeleri ile aktif görevde bulunan asker sayısının azaltılması gibi kısıtlı bütçe kaynaklı tedbirlerin sorun yaratabileceğini söylemişti. Öyle ki 2015 Bütçe Teklifindeki kısıtlamaların^[5] 2016 ve sonrasına aksettirilmesi durumunda, söz konusu imkân ve kabiliyetlerin edinilmesi ve “ABD savunma stratejisinin taleplerinin” karşılanması mümkün olmayacaktı. Bunun de ötesinde Düzenli Ordu mevcudunun planlandığı gibi müteakip senelerde 420.000’e düşürülmesi durumunda oldukça zor bir durumla karşı karşıya kalılabilecekti^[6].

2014 QDR’si ana hatları itibarıyla, Amerikan liderliği aracılığıyla küresel güvenliğin sağlama alınması ve ABD’nin dört temel ulusal çıkarı üzerine kurgulanmıştı. Bunlardan ilki; ABD’nin, ABD vatandaşlarının ve ABD müttefik ve ortaklarının güvenliğiydi. İkincisi; fırsatlara ve refaha katkı sunan açık uluslararası ekonomi sistemi içinde güçlü, yenilikçi ve büyüyen bir Amerikan ekonomiydi. Üçüncüsü; hem ulusal hem de dünya ölçeğinde evrensel değerlere saygı gösterilmesiydi. Dördüncüsü; Amerikan liderliğinde ilerleyen ve barışı, güvenliği ve olanakları teşvik eden bir uluslararası düzenin, daha güçlü işbirlikleri tesis ederek küresel sorunların üstesinden gelmesiydi. Öte yandan QDR’de “askeri” güç ABD’nin ulusal çıkarlarını koruma noktasında sahip olduğu birçok enstrümandan sadece biri olarak zikrediliyor, söz konu-

su çıkarların muhafazasına hizmet eden unsurlar arasında diploması, ekonomik gelişim, işbirliği, angajman ve Amerikan fikirlerinin gücü de sayılıyordu^[7].

3. 2018 ULUSAL SAVUNMA STRATEJİSİ

Burada 2018 NDS’sinde tarif edilen milli güç unsurlarından “askeri güç”ün 2014 QDR’sinde ön plana çıkarılardan ayrıştığı vurgulanmalıdır. Savunma Bakanı Mattis, Ulusal Savunma Stratejisi’ni açıklarken oldukça samimi ve açık sözlü konuşarak, “ABD’nin rekabet üstünlüğünün savaşın tüm alanlarında (hava, kara, deniz, uzay ve siber-uzay) aşındığı ve aşınmaya devam ettiği” itirafında bulunmuştur. ABD’nin askeri avantajının tükenmekte olduğunun altını çizen Mattis, ülkenin küresel bir güç olarak uluslararası düzende etkisini koruyabilmesi için daha öldürücü bir askeri güç yapılanmasına, Savunma Bakanlığı bünyesinde daha işlevsel reformlara ve küresel çapta sağlamlaştırılmış ortaklıklara ihtiyaç olduğunu vurgulamıştır. Belirtilen ihtiyaçlar giderilmediği takdirde, ABD’nin küresel etkisinin azalacağını ve dost/müttefik ülkelerle olan ilişkilerinin zarar göreceğini belirten Mattis, aynı zamanda ABD’nin finansal pazarlara ulaşımının kısıtlanmasıyla ülkenin refah ve yaşam standartlarında da ciddi düşüşler meydana gelebileceğini söylemiştir^[8].

2018 Ulusal Savunma Strateji belgesinde “devletler arası stratejik rekabetin” artık ABD’nin öncelikli milli güvenlik kaygısını teşkil ettiği belirtilirken; Çin, Rusya, Kuzey Kore ve İran gibi etkin aktörlerin ABD için açık birer ulusal tehdit unsuru oldukları öne sürülmektedir. Obama Dönemi’nde yayınlanan güvenlik ve savunma stratejisi belgelerinin aksine 2018 NDS, “küresel terörle mücadele”yi ikinci plana atmakta ve “evrensel değerlere saygı” unsurunun üstünde fazla durmamaktadır. Buna karşılık NDS’nin mevcut stratejik ortamda Çin ve Rusya’yı özel olarak hedef aldığı görülmektedir. Bu yönüyle NDS, “yarış”, “caydır” ve “kazan” stratejisi prensipleriyle, adeta Soğuk Savaş Dönemi’ni anımsatmakta; ABD’nin askeri yapılanması ve vizyonu açısından “rekabet odaklı” bir rota çizmektedir.

NDS, detayları aşağıda açıklanacak olan üç ana bölümden oluşmaktadır: “Stratejik Ortam”; “Savunma Bakanlığının Amaçları” ve “Stratejik Yaklaşım”. Belgede uygulanacak “Stratejik Yaklaşım” da üç temel parametre üzerine inşa edilmiş ve şu alt başlıklar altında sıralanmıştır: (i) Daha Öldürücü Bir Güç İnşa Etmek, (ii) Mevcut

[5] Dönemin Savunma Bakanı Chuck Hagel’in 2015 Bütçe Teklifi üzerine düzenlediği 24 Şubat 2014 tarihli basın toplantısında; Washington’ın kemer sıkma politikaları nedeniyle savunma harcamalarındaki kesintiler, öngörülen tasarruflar ve ilave tedbirlere ilişkin açıklamaları askeri, siyasi ve sivil alanda geniş yankı bulmuştur. Konuşma metni için bkz. Secretary of Defense Chuck Hagel, “FY15 Budget Preview”, Pentagon Press Briefing Room, February 24, 2014, <http://archive.defense.gov/Speeches/Speech.aspx?SpeechID=1831>

[6] Claudette Roulo, “2014 QDR Presumes Future Includes More Risk, Less Money”, American Forces Press Service, March 11, 2014, DoD News, U.S. Department of Defense, <http://archive.defense.gov/news/newsarticle.aspx?id=121811>

[7] Martin E. Dempsey “2014 Quadrennial Defense Review”, U.S. Department of Defense, s. 11 http://archive.defense.gov/pubs/2014_Quadrennial_Defense_Review.pdf

[8] Jim Garamone, “National Defense Strategy a ‘Good Fit for Our Times,’ Mattis Says”, DoD News, Defense Media Activity, January 22, 2018, <http://www.centcom.mil/MEDIA/NEWS-ARTICLES/News-Article-View/Article/1420843/national-defense-strategy-a-good-fit-for-our-times-mattis-says/>

İttifakları Güçlendirmek ve Yeni Ortaklar Cezbetmek (iii) Performansı ve Alım Gücünü Artırmak Üzere Savunma Bakanlığının Yeniden Yapılandırılması.

A. Stratejik Ortam

NDS ilk olarak, küresel stratejik rekabet ortamının git-tikçe daha karmaşık hale geldiğinden bahsetmektedir. ABD'nin refah ve güvenliğine meydan okuma potansiyeli olan bu uzun dönemli stratejik rekabetin yeniden canlanmasına neden olan aktörler "revizyonist güçler" olarak nitelenen Rusya ve Çin'dir. Bu bağlamda, küresel ölçekte nüfuzunu artırmaya çalışan Çin'in askeri ve ekonomik hamleleri ile Rusya'nın diplomatik ve teknolojik girişimlerine dikkat çekilmektedir. Belgede, mevcut uluslararası düzeni yeniden şekillendirme çabasında olan Çin ve Rusya'nın, bir taraftan İkinci Dünya Savaşı'ndan beri ABD liderliğinde işleyen uluslararası düzenden faydalanırken, diğer taraftan bu düzene zarar vermekte oldukları ileri sürülmektedir. Ayrıca, Kuzey Kore ve İran gibi bölgesel güç olma yolunda ilerleyen ülkelerin bölgesel istikrarsızlığa neden oldukları dile getirilmektedir. Sonuç olarak, ABD'nin askeri avantajlarının azalmaya başladığı bir dönemde, mevcut küresel güvenlik ortamında teknolojik ilerlemeler, değişen savaş anlayışı ve devlet dışı (silahlı/silahsız) aktörlerin (teröristler, siber korsanlar vb.) varlığı, ABD'yi artık açık ve kırılgan bir hedef haline getirmektedir. Bütün bunların yanı sıra kitle imha silahları da (KİS) reddedilemez bir küresel tehdit oluşturmaktadır.

B. Savunma Bakanlığının Amaçları

NDS belgesinde Savunma Bakanlığının; ülkeyi savunmak, ABD'nin dünya çapında rakipsiz bir askeri güç olarak kalmasını sağlamak, güç dengesini ABD'nin çıkarları doğrultusunda garantiye almak, uluslararası düzenin ülkenin refah ve güvenliği çerçevesinde şekillendiğinden emin olmak gibi yükümlükleri bulunduğu hatırlatılmaktadır. Bu çerçevede NDS, Çin ve Rusya'yla olan uzun vadeli stratejik rekabeti Bakanlığın başat öncelikleri arasında saymakta ve iki ülkenin ABD'nin güvenlik ve refahına yönelttiği mevcut ve muhtemel risk ve tehditler karşısında daha fazla ve istikrarlı yatırım yapılması gerektiğine dikkat çekmektedir. Öte yandan Bakanlığın, Kuzey Kore ve İran gibi "haydut rejimlerin" caydırılması, onlara karşı koyulması, terörist tehditlerin yenilgiye uğratılması ve Irak ile Afganistan'da daha fazla sürdürülebilir kaynak yaklaşımına doğru geçiş yaparken buradaki kazanımların pekiştirilmesi gibi hedefler doğrultusunda daha fazla çaba sarf edeceği belirtilmektedir. Belgede, ABD Savunma Bakanlığının amaçları bahsi geçen yükümlülüklere ilaveten şu şekilde ayrıntılanmaktadır:

- Ülkenin saldırılara karşı savunulması,
- Müşterek Kuvvetlerin askeri avantajlarının gerek küresel ölçekte gerekse kritik bölgelerde devam ettirilmesi,

- Hasımların hayati çıkarılara yönelik saldırgan tutumlardan caydırılması,
- ABD'deki kuruluşlar arasında ABD'nin nüfuzunun ve çıkarılarının ilerlemesinin sağlanması,
- Hint Pasifiği, Avrupa, Ortadoğu ve Batı Yarıküre'de uygun olan bölgesel güç dengelerinin idame ettirilmesi,
- Müttefiklerin askeri saldırılardan korunması, ortakların baskı karşısında desteklenmesi ve ortak savunma gereğince sorumlulukların adil biçimde paylaşılması,
- Hasım devletlerin ve devlet dışı aktörlerin KİS tedariği, yayılması ve kullanımından vazgeçirilmesi, önlenmesi ve caydırılması,
- Teröristlerin, ABD'nin anavatanına, vatandaşlarına, müttefiklerine ve deniz aşırı ortaklarına karşı operasyonlarda bulunması veya desteklemesinin engellenmesi,
- Ortak nüfuz alanlarının açık ve serbest olmasının sağlanması,
- Bakanlığın zihniyet ve kültürünün ve idari sistemlerinin değişime tabi tutulması; finansman desteğiyle süratli ve sürdürülebilir bir performans sergilenmesi,
- Bakanlığın operasyonlarını etkin şekilde destekleyen, güvenlik ve ödeme gücü sağlayan, 21. yüzyıla uygun emsalsiz bir "Ulusal Güvenlik İnovasyon Temeli"nin (National Security Innovation Base - NSIB)^[9] oluşturulması.

C. Stratejik Yaklaşım

Uzun dönemli stratejik rekabet; diplomasi, bilgi, ekonomi, finans, istihbarat, hukuk ve askeri alan gibi milli gücün çok sayıdaki ögesinin kusursuz bir şekilde entegrasyonuna ihtiyaç duymaktadır. Diğer tüm uluslardan daha fazla rekabetçi alan genişletebilen ABD, rakiplerine meydan okuyacak biçimde inisiyatif de almaktadır. Bu yönüyle daha öldürücü bir güç, güçlü ittifaklar ve ortaklıklar, teknolojik yeniliğe ve kültüre dayalı bir performans, ABD askeri avantajlarının daha kararlı ve uzun süreli oluşmasını sağlamaktadır.

NDS belgesi, ABD'nin rekabetçi alanını genişletirken bir yandan da rakiplere ve hasım taraflara işbirliği fırsatı yaratacak şekilde el uzatmaya devam ettiğini vurgulamaktadır. Ancak işbirliğinin başarısızlığa uğraması halinde Amerikan halkının değer ve çıkarlarının savunulması için hazır durumda olunacağına dikkat çekilmektedir. Bu bağlamda rakiplerin saldırgan tutumlarını terk etme arzularının onların ABD'nin gücünü ve ABD'nin ittifak ve ortaklıklarının dayanma gücünü algılamalarına bağlı olduğunun altı çizilmektedir.

NDS, "stratejik yaklaşımı", stratejik açıdan önemli fakat uygulanabilirlik açısından oldukça idealist görünen belirli prensipler üzerinden izah etmektedir. Bunlardan ilki, "stratejik açıdan öngörülebilir fakat operasyonel

[9] NSIB ile akademiden, ulusal laboratuvarlardan ve özel sektörün dâhil olduğu bilgi, kabiliyetler ve insanlardan oluşan geniş Amerikan ağı kastedilmektedir.

açından öngörülemez olma” prensibidir. Uzun dönemli stratejik rakipleri caydırmak ve yenilgiye uğratmak, önceki stratejilerin odağını teşkil eden bölgesel düşmanlardan esasen daha farklı ve öncelikli bir meydan okumadır. ABD’nin dinamik kuvvet kullanımı, kuvvet yapılanması ve operasyonları, hasım tarafın karar alıcıları üzerinde belirsizlik yaratmalıdır.

İkinci prensip, “tüm ABD kuruluşları arasında entegrasyon sağlanması”dır. Zira rekabetçi alanı etkili bir şekilde genişletmek için ABD kuruluşları arasında bütüncül eylemlerle milli gücün tüm boyutlarının entegre şekilde çalışması gerekmektedir. Bu doğrultuda NDS; Dışişleri, Hazine, Adalet, Enerji, Anayurt Güvenliği ve Ticaret Bakanlıkları ile Uluslararası Kalkınma Ajansı, İstihbarat Topluluğu, hukuk uygulayıcıları ve diğer ilgili kuruluşların ekonomik, teknolojik ve bilgiye dair zayıf noktaların tespiti ve giderilmesine yönelik işbirliklerini entegre biçimde yürütmelerine destek verileceğini açıklamaktadır.

Üçüncü prensip, “baskıcı ve yıkıcı her türlü tavra karşı çıkılması”dır. NDS, ABD’nin söz konusu baskılara karşı çıkmak ve ulusal çıkarlarını güvence altına almak üzere, müttefik ve ortaklarıyla, kuruluşlar arası bir yaklaşımla birlikte çalışma anlayışını temel aldığı ifade etmektedir.

Dördüncü prensip, “rekabetçi zihniyeti teşvik etmek”tir. Mevcut güvenlik ortamında istenilen amaçlara ulaşabilmek için Savunma Bakanlığı ve Müşterek Kuvvetler; revizyonist güçler, haydut rejimler, teröristler ve tehdit yönelen diğer aktörlerden farklı düşünmeli, farklı manevra yapmalı, farklı ortaklıklar kurmalı ve farklı bir inovasyon tesis etmelidir.

Nitekim önceki belgelerle kıyaslandığında, 2018 ABD Ulusal Savunma Stratejisi’nin dayanak noktasını “**rekabetçi zihniyet yapısı**”nın teşkil ettiği görülmektedir. Rekabetçi zihniyetin teşvik edilip pekiştirilmesi gerektiğine vurgu yapan NDS, bu doğrultuda üç ayrı alanda özel çaba gösterileceğini açıklamaktadır.

İ) Daha Öldürücü Bir Güç İnşa Etmek

“Savaşı önlemenin en kesin yolu, savaşa hazırlıklı olmaktır” anlayışından hareketle, “savaşa hazırlıklı olma” durumunun iyileştirilmesi ve “öldürücü bir güç” ile sahaya çıkılması için istikrara, uzun vadeli yatırımlara ve rekabetçi bir yaklaşıma gereksinim vardır. Dolayısıyla, her türlü çatışma ortamında mutlak avantaj sağlayabilecek kabiliyete haiz bir Müşterek Kuvvet’in varlığı hayati değerdedir. Bu kapsamda NDS’nin, söz konusu “öldürücü güç” inşa etmek için sıraladığı öncelikler ana hatlarıyla şu şekildedir:

- Savaşa Hazırlıklı Olma Seviyesinin Öncelenmesi: Müşterek Kuvvetler günlük bazda icra edilen operasyonların haricinde, üç temel bölgede (Hint Pasifiği, Avrupa ve Ortadoğu) saldırıları caydırmak, terörist ve KİS kaynaklı tehditlerin azaltılmasını sağlamak ve ABD çıkarlarını her tür silahlı çatışma düzeyinde

korumakla mükelleftir. Ayrıca, gerek barış ve gerekse savaş zamanlarında nükleer ve nükleer olmayan stratejik saldırıların caydırılmasından ve anayurt savunmasından sorumludur. Müşterek Kuvvetler, söz konusu misyonları sürdürebilmek için bilgi üstünlüğü kazanmalı ve muhafaza etmeli, ilaveten ABD’nin güvenlik ilişkilerini geliştirmeli, güçlendirmeli ve idame ettirmelidir.

- Aslî Unsurların/Kabiliyetlerin Modernize Edilmesi: “Yarının çatışmasının dünün silah ve teçhizatıyla kazanılamayacağı” anlayışı rakiplerin ve hasımların niyetleri, imkân ve kabiliyetleri gözetilerek, öngörülebilir bütçelerle modernizasyona gidilmesini gerektirir. Ne var ki, son 15 yıl boyunca ötelenen hazırlık, tedarik ve modernizasyon ihtiyaçları artık göz ardı edilemez bir noktadadır. Bu nedenle personel ve platformlarda asli olan kabiliyet ve kapasite ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hedefe dönük ve disiplinli bir yaklaşımla artış sağlanması kaçınılmazdır.

Nitekim 2018 NDS’si 2019-2023 bütçelerine zemin teşkil etmekte, rekabetçi üstünlüğü pekiştirmek üzere modernizasyon programlarının hızlandırılmasını ve ek kaynaklar ayrılmasını uzun süreli ve kesintisiz bir çaba olarak tanımlamaktadır. Bu çerçevede modernizasyona gidilecek ve/veya ek kaynak yaratılacak öncelikli yatırım alanları şunlardır:

- Nükleer güçler (nükleer üçleme - komuta, kontrol ve muhabere - ve altyapının desteklenmesi),
- Muharebe alanları olarak uzay ve siber-uzay,
- C4ISR (komuta, kontrol, muhabere, bilgisayar, istihbarat, keşif ve gözetleme),
- Füze savunma,
- Müşterek Kuvvetlerin harekât ortamında vurucu gücü,
- İleri güç manevrası ve esnek çeviklik,
- Gelişmiş otonom sistemler (otonom uygulamalar, yapay zekâ, makine öğrenmesi),
- Esnek ve çevik lojistik sistemler.

Bu öncelikler kapsamında ABD yönetiminin 2019 yılı için milli güvenlik bütçesi talebi 716 milyar dolar olmuştur. Bunun 686 milyar dolarlık kısmı ABD Savunma Bakanlığı harcamaları içindir. Savunma Bakanlığı bütçesinin modernizasyon ve yatırımlara ilişkin bölümüne ait kırılım aşağıdaki tabloda detaylarıyla sunulmaktadır^[10]:

- Yenilikçi Operasyonel Kavramların Geliştirilmesi: Modernizasyon salt donanım üzerinden tanımlanmakta; aynı zamanda gücün düzenlenmesi ve uygulanmasıyla ilgili değişikliğe de ihtiyaç duymaktadır. Bu anlamda yeni teknolojilerin muharebe alanındaki pratik uygulamalarının ve sonuçlarının önceden

[10] “DoD Releases Fiscal Year 2019 Budget Proposal”, Press Release February 12, 2018, U.S. Department of Defense <https://www.defense.gov/News/News-Releases/News-Release-View/Article/1438798/dod-releases-fiscal-year-2019-budget-proposal/>

Ana Kategori	Adet	Platform/Faaliyet	Bütçe (Milyar ABD Doları)
Uçak	77	F-35 Joint Strike Fighters	10,70
	15	KC-46 Tanker Replacements	3,00
	24	F/A-18s	2,00
	60	AH-64E Attack Helicopters	1,30
	6	VH-92 Presidential Helicopters	0,90
	10	P-8A Aircraft	2,20
	8	CH-53K King Stallion	1,60
Ara Toplam	200		21,70
Gemi İnşa	2	Virginia Class Submarines	7,40
	3	DDG-51 Arleigh Burke Destroyers	6,00
	1	Littoral Combat Ship	1,30
	1	CVN-78 Class Aircraft Carrier	1,80
	2	Fleet Replenishment Oilers (T-AO)	1,10
	1	Expeditionary Sea Base	0,70
Ara Toplam	10		18,30
Kara Sistemleri	5113	Joint Light Tactical Vehicles	2,00
	135	M-1 Abrams Tank Modifications	2,70
	30	Amphibious Combat Vehicles	0,30
	197	Armored Multi-Purpose Vehicles	0,80
Ara Toplam	5475		5,80
Uzay Yatırımları	5	Evolved Expendable Launch Vehicles	2,00
	1	Global Positioning System	1,50
	1	Space Based Infrared System	0,80
Ara Toplam	7		4,30
Füze Savunma Programları	43	AEGIS Ballistic Missile Defense (SM-3)	1,70
	1	Ground Based Midcourse Defense	2,10
	82	THAAD Ballistic Missile Defense	1,10
	240	Patriot Advanced Capability (PAC-3) Missile Segment Enhancements	1,10
Ara Toplam	366		6,00
Mühimmat	3594	Joint Direct Attack Munitions	1,20
	9733	Guided Multiple Launch Rocket System (GMLRS)	1,20
	6826	Small Diameter Bomb I	0,30
	1260	Small Diameter Bomb II	0,40
	7045	Hellfire Missiles	0,60
	360	Joint Air-to-Surface Standoff Missile-Extended Range	0,60
	1121	Joint Air-to-Ground Missiles	0,30
Ara Toplam	29939		4,60
Nükleer Caydırıcılık	1	B-21 Long Range Strike Bomber	2,30
	1	Columbia Class Submarine	3,70
	1	Long-Range Stand-Off Missile	0,60
	1	Ground Based Strategic Deterrent	0,30
Ara Toplam	4		6,90
Bilim ve Teknoloji	1	Bilim, Teknoloji ve İnovasyon Yatırımları	13,70
Ara Toplam	1		13,70
Altyapı	1	Altyapı Yatırımları	10,50
Ara Toplam	1		10,50
Diğer	1	Personel ve Diğer Kolaylıklara İlişkin Yatırımlar	8,00
Ara Toplam	1		8,00
Genel Toplam	36004		99,80

görülmesi, geleceğin çatışmalarında yaşanabilecek askeri sorunların dikkatli şekilde tanımlanması, alınacak riskin hesaplanması ve tecrübe kültürünün teşvik edilmesi şarttır. Nihayetinde rakiplerin ve düşmanların yeni operasyonel kavram ve teknolojileri nasıl uyarlayıp uygulayacaklarını öngörerek rekabetçi üstünlüğün artırılması ve öldürücülüğün geliştirilmesi gerekir.

- **Öldürücü, Çevik ve Dirençli Bir Kuvvet Yapılanması:** Değişen küresel stratejik ortamda mevcut olan belirsizliğe adapte olabilecek kapasitede bir kuvvet yapılanmalı ve kullanılmalıdır. Zira mevcut güç durumu ve güç uygulama modellerinin ekseriyeti Soğuk Savaş Dönemi'nin hemen ertesinden kalmadır. Dolayısıyla bugünün stratejik güvenlik ortamına ve şartlarına uygun olarak "Dinamik Kuvvet Yapılanması" ve "Küresel Ölçekli Operasyon Modeli"nin hayata geçirilmesi öngörülmektedir.
- **İşgücü Yeteneğinin Geliştirilmesi:** Askeri açıdan çok daha gelişmiş, dinamik ve yetenekli bir işgücü yapılanmasına gidilmesi gerektiğinden hareketle zaman içinde "Profesyonel Askeri Eğitim (PME)" programlarına ve "Yetenek Yönetimi" uygulamasına geçileceği belirtilmektedir. Devlet bütçesinden askeri harcamalara ciddi rakamlar ayrılmaya devam edeceğinin sinyallerini veren NDS, ayrıca "Sivil İşgücü Uzmanlığı"na ağırlık verileceğini açıklamaktadır. Bu kapsamda Ba-

kanlığın istekli, çeşitlilik barındıran ve yüksek beceriye haiz sivil işgücüne gereksinim duyduğunun altı çizilmektedir. Bununla birlikte artık "bilgiyi yönetmek" değil, "bilgiyi daha iyi kullanmak" amacıyla, yeni beceriler kazanılmasını sağlayacak şekilde mevcut işgücünün temel bilimler araştırmacıları ve mühendisler, bilişim uzmanları, bilgisayar programcıları ve veri bilimciler istihdam edilerek tamamlanmasına önem verileceği kaydedilmektedir. Keza Savunma Bakanlığı, eleştirel becerilerin kullanımına ve ileri araştırmalara önem verileceğini, dış uzmanlara erişimin genişletilip üniversiteler, girişimciler ve küçük şirketlerle birlikte çalışmak üzere yeni kamu özel ortaklıkları kurulacağını duyurmaktadır.

ii) Mevcut İttifakları Güçlendirmek ve Yeni Ortaklar Cezbetmek

NDS, askeri gücün yanı sıra Amerikan stratejisinin önemli sacayaklarından birini temsil eden, karşılıklı yarara dayalı ittifak ve ortaklıklar tarihine dikkat çekmektedir. Son 75 yıldır gerek savaş gerekse barış zamanı uygulanan bu yöntem, ABD'ye diğer rakip ve hasımlarının asla yakalayamayacağı şekilde kalıcı ve asimetrik bir stratejik avantaj sağlamaktadır. ABD bu sayede, örneğin 11 Eylül terörist saldırılarında ve ardından kendi öncülüğünde girişilen tüm askeri angajmanlarda vaktiyle kurduğu ittifak ve ortaklıkların desteğini alabilmiştir. ABD'nin savunma stratejisinin bir parçası olarak "ittifaklar" ve "ortaklık-

lar”; özgürlüğün savunulması, savaşın caydırılması, açık ve serbest bir uluslararası düzeni teminat altına alacak kuralların sürdürülmesinde büyük rol üstlenmektedir. Dolayısıyla uzun dönemli çıkarların korunması, saldırgan girişimlerin caydırılması, arzulanan güçler dengesinin muhafazası ve ekonomik büyüme için istikrarın tesisi bakımından, müttefik ve ortaklarla yapılacak çalışmaların azami güç yaratacağı göz önünde bulundurulmalıdır. Neticede “ittifaklar”, kaynakların tek havuzda toplanmasını ve yükümlülüklerin paylaşılmasını sağlayarak devletlerin “ortak savunma ve güvenlikten kaynaklanan yüklerini” hafifletmektedir.

NDS, mevcut ittifakları güçlendirmek ve yeni ortakları cezbetmek amacıyla üç unsura odaklanılacağını açıklamaktadır:

- **Karşılıklı Saygı, Sorumluluk, Öncelikler ve Hesap Verebilirlik:** İttifaklar ve koalisyonlar “özgür irade” ve “sorumlulukların paylaşılması” prensipleri üzerine kuruludur. Bu anlamda ABD’nin temsil ettiği değerler ve demokrasi inancı üzerinde kurduğu yaşam tarzını hiçbir ülkeye zorla dayatma gibi bir arzusu bulunmamaktadır. Ancak “karşılıklı fayda” anlayışı doğrultusunda, savunma kabiliyetlerinin modernizasyonu için yapılacak etkili yatırımlar da dâhil olmak üzere, “kolektif güvenlik” yaklaşımının getirdiği taahhütlerin yerine getirilmesi beklenmektedir. Bu bakımdan “otoriter eğilimlere karşı direnç gösterilmesi”, “radikal ideolojilere karşı konulması” ve “istikrarsızlığa karşı siper görevi görülmesi” söz konusu paylaşılan yükümlülükler arasındadır.
- **Bölgesel İstişare Mekanizmasının Genişletilmesi ve İşbirliğine Dayalı Planlama:** Bölgesel koalisyonların ve güvenlik işbirliğinin teşvik edilmesi amacıyla ortak çıkarlar çerçevesinde yeni ortaklıkların geliştirilmesi önemlidir. Bu bağlamda müttefiklere ve ortaklara açık ve tutarlı bir mesaj verilerek, ittifak ve koalisyon bağlılıklarını cesaretlendirmek üzere çok daha fazla savunma işbirliğine gitmeleri ve askeri yatırım yapmaları gerektiği iletilmektedir.
- **Karşılıklı Çalışabilirliğin Artırılması:** Her bir müttefik ve ortak yegânedir. Müşterek kuvvetler, askeri hedefleri gerçekleştirmek için birbirleriyle etkili ve uyumlu çalışma becerisine haizdir. Müşterek çalışabilirlik; operasyonel kavramlar, modüler kuvvet unsurları, muhabere, bilgi paylaşımı ve ekipman açısından “öncelik” arz eder. Bu kapsamda Savunma Bakanlığı, Kongre ve Dışişleri Bakanlığı ile istişare etmek suretiyle, ABD askeri ekipmanlarının satışına ilişkin talepleri, yabancı ortakların modernizasyon süreçlerinin hızlandırılmasına ve bunların ABD kuvvetlerine entegrasyon yeteneklerine bağlı olarak değerlendirileceğini vurgulamaktadır. Bunun yanı sıra Bakanlık, ikili ve ortak çokuluslu askeri tatbikatların icrasına yönelik olarak ittifaklar bünyesinde üst düzey muharebe misyonlarına dönük eğitim faaliyetleri düzenleneceğini açıklamaktadır.

iii) Performans ve Alım Gücünü Artırmak üzere Savunma Bakanlığının Yeniden Yapılandırılması

NDS, titizlik isteyen bir bütünlüğü ve her şeyden önemlisi riskin minimize edilmesini merkeze alan mevcut bürokratik yaklaşımın giderek tepkisiz kaldığının artık kanıtlandığını ileri sürmektedir. Söz konusu eleştiriden hareketle NDS, Savunma Bakanlığı’nın artık “sonuç alıcı” ve “hesap verebilirliğe” dayalı bir performans kültürüne geçmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bunun için de Bakanlık bünyesinde yeni savunma vizyonu doğrultusunda bir takım yapısal reformlar yapılmasının gerekli olduğu belirtilmektedir.

Bunlardan ilki; hızlı ve etkili bir performans ihtiyacıdır. Nitekim, “başarı artık yeni teknolojiyi ilk geliştiren ülkeye değil, bu teknolojiyi daha iyi entegre edebilen ve savaşma tarzına uyarlayabilen ülkeye aittir.” Mevcut süreçler ihtiyaçları karşılayamadığı için Bakanlığın etkisiz kalan eski yönetim uygulama ve yapılarının değiştirilmesi, teslim süresinin hızının, kesintisiz adaptasyon ve yaygın modüler iyileştirmelerin öne alınması gerekmektedir. İkincisi; inovasyona uygun düzenlemedir. Bakanlığın yönetim yapısı ve süreçleri değiştirilemez değildir. Bu yapı ve süreçler aslında savaşmak ve kazanmak amacıyla, harekât sahasındaki son kullanıcıları destek sistemleri, ekipman ve bilgiyle güçlendiren, yetkilendiren ve sonuç aldırıcı araçlardır. Dolayısıyla Bakanlık bünyesindeki liderler, artık Müşterek Kuvvetleri en iyi şekilde destekleyecek bir teşkilat yapılanmasına gidecektir. Üçüncüsü; bütçe disiplininin yürütülmesi ve ödeme gücüne ulaşabilecek şekilde alım gücünün artırılmasıdır. Dördüncüsü; sistem geliştirmeden kullanıma vermeye kadar tüm süreçlerde hızlı akış ve yinelemeli yaklaşımların sergilenmesidir. Kabiliyetlerin gelişmesi noktasında hızlı ve yinelemeli yaklaşımın benimsenmesi maliyetlerin, teknolojik eskimenin ve tedarik risklerinin düşmesini sağlamaktadır. Sonuncusu ise, Ulusal Güvenlik İnovasyon Temelinin geliştirilerek korunmasıdır. Savunma Bakanlığı’nın teknolojik üstünlüğü, gerek geleneksel ve gerekse geleneksel olmayan savunma partnerlerini ihtiva eden, sağlıklı ve güvenilir işleyen bir ulusal güvenlik inovasyon temeline dayanmaktadır.

4. SONUÇ

Savunma Bakanı Mattis’in bizzat kaleme aldığı 2018 ABD Savunma Stratejisi, büyük ölçekte ivedi bir değişikliğe gidilmesini öngörmektedir. Gittikçe karmaşık hale gelen küresel güvenlik ortamında “yarışmak”, “caydırmak” ve “kazanmak” üzere, zamanın bütün gereklilik ve unsurlarını karşılayacak bir Müşterek Kuvvetin sahada bulunması yaratıcı yaklaşımlara, sürdürülebilir yatırımlara ve disiplinli icraata bağlıdır. Buna karşılık Müşterek Kuvvetlerin varlığı ulusal güvenliğe, ABD nüfuzunun artmasına, pazarlara erişimin idamesine, müttefikler ve ortaklar arasında uyumun güçlenmesine önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

Önceki hükümetlerin politikalarına kıyasla, NDS’nin terörizmden ziyade büyük güçlerle rekabete odaklandığı

görülmektedir. ABD'nin 11 Eylül saldırılarını müteakip yayınladığı dokümanlarda referans noktasını "terörizmle küresel savaş" teşkil ederken, 2018 NDS'si ulusal güvenlik açısından "devletler arası uzun dönemli stratejik rekabeti" öncelikli kaygı olarak kabul etmektedir. "Ulusal Güvenlik Stratejisi" ve "Ulusal Savunma Stratejisi" belgelerinde "revizyonist güçler" olarak nitelendirilen Çin ve Rusya, ABD'ye askeri ve teknolojik alanlarda meydan okuyan "stratejik rakipler" olarak öne çıkmaktadır. Her ne kadar Çin'in, yakın gelecekte Hint-Pasifik Bölgesi'nde egemen olma ve uzun dönemde ABD'yi bölgeden çıkarma gayesi güttüğü zikredilse de NDS, Pekin-Washington arasında şeffaf ve saldırgan olmayan bir askeri ilişki geliştirilmesini önermektedir. Öte yandan NDS, Rusya'ya karşı Amerikan askeri caydırıcılığının genişletilmesi gerektiğini belirtmekte, Moskova-Washington ilişkilerinin geliştirilmesine yönelik herhangi bir tavsiyede bulunmamakta, ancak ABD'nin tarihi boyunca "müttefiklerin/ortakların" küresel güvenliği tesisinde kilit bir rol üstlendiğini tekrar tekrar hatırlatmaktadır.

Soğuk Savaş zihniyetinin adeta geri dönüşünü simgeleyen NDS, Rusya ve Çin'in ardından ABD'ye en fazla tehdit yönelen ülkeler olarak, nükleer ve balistik füze programları yüzünden eleştiri oklarının hedefinde yer alan İran ve Kuzey Kore'yi saymaktadır.

NDS, uluslararası güvenliğin gittikçe daha karmaşık ve belirsiz hale geldiği bir ortamda, ABD'nin "askeri üs-

tünlüğünün aşındığını" itiraf etmektedir. ABD'nin uzun yıllar boyunca askeri alanda karşı konulamaz küresel bir üstünlüğe sahip olduğu ve silahlı kuvvetlerin zamanlama, sevkıyat, toplanma, lojistik, harekât icrasında son derece hızlı, çevik ve esnek hareket ettiği belirtilmekte, ancak bugün kara, deniz, hava, uzay ve siber güvenlik gibi tüm alanların artık ihtilafli olduğu kabul edilmektedir.

Bu noktadan hareketle NDS, önceki savunma stratejilerinden farklı olarak; personel sayısı, silah platformları, modernizasyon projeleri, aktif ordu mevcudu ve bütçe kısıtlamaları konusunda artık farklı bir yol haritası çizmekte ve "harbe hazırlık", "operasyonel esneklik" ve "öngörülemezlik" bağlamında daha fazla bütçe ve yatırım taahhüdünde bulunmaktadır. Örneğin ABD Ordusu'nun konvansiyonel imkân ve kabiliyetlerinin güçlendirileceği, 2019-2023 bütçe planlamasında nükleer, uzay ve siber alan, füze savunma ve keşif kapasitelerinin modernizasyonuna ağırlık verileceği kaydedilmektedir. Ayrıca müttefiklere sadece ortaklık ve istişare mekanizmalarının güçlendirilmesinde değil, silah satışlarında ve modernizasyon projelerinde de kolaylık sağlanacağı dile getirilmektedir. Savunma Bakanlığı'nın kısa bir süre önce açıkladığı bütçe talebi ve bunu izleyen "Nükleer Duruş Değerlendirmesi" ile "Balistik Füze Savunma Değerlendirmesi" raporları, bütçedeki harcama kalemleri ve tahsislerin dağılımı konusunda daha detaylı bilgi içermektedir.

Özetle NDS, "uzun dönemli küresel stratejik rekabet" ve "güçler dengesi" kavramlarına yaptığı vurgularla, Soğuk Savaş Dönemi'nin retoriğine ve bu dönemde izlenen reelpolitik tutuma örnek teşkil etmektedir. Bu anlamda, Rusya ve akabinde Çin ile askeri mücadele, caydırıcılık ve silahlanma yarışı üzerinden gelişmesi muhtemel bir küresel güvenlik ortamı sunulmaktadır. NDS, genel olarak küresel stratejik rekabet çerçevesinde ABD'nin askeri, bilimsel ve teknolojik üstünlüğünü perçinlemesini amaçlayan bir bakış açısını temsil ederken, özel olarak ABD militarist aktivizminin yeniden ve daha güçlü doğuşunu kanıtlar mahiyettedir.

Ne var ki NDS'nin temelde Washington-Moskova temelli "güç dengesi" üzerinden çizdiği bu resim, günümüz uluslararası düzeni açısından oldukça soyut ve kısmen irrasyonel görünmektedir. Zira mevcut uluslararası sistem, iki kutuplu dünya düzenine geri dönüşüne izin veremeyecek kadar nüfuzları hızla artan çok sayıda aktörü (devlet ve devlet-dışı silahlı aktörler, hükümet dışı örgütler vs.) ihtiva etmekte, gittikçe değişen, kaotik ve belirsiz bir niteliğe bürünmektedir. Kuşkusuz bu, sadece ABD hegemonyasının değil, aynı zamanda küresel istikrarı tesis eden mekanizmaların da (süregiden ittifakların ve ortaklıkların) ne derece yetersiz kalabileceğinin bir işaretidir. Dolayısıyla ABD'nin, NDS'de resmedildiği şekilde bir küresel pozisyon ve askeri duruş sergilememesi gibi bir olasılık da göz önünde bulundurulmalı; en basitinden ABD'nin son zamanlarda Birleşmiş Milletler ve bilhassa NATO'daki Avrupalı müttefikleriyle siyasi, askeri ve ekonomik konularda yaşadığı fikir ayrılıkları hesaba katılmalıdır.

thinktech
STM Teknolojik Düşünce Merkezi
<http://thinktech.stm.com.tr>

